

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési díjak, nyilatkozatok és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, lemeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre K 10—
Fél évre 5—
Negyed évre 2-50
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számoltatnak.

Nyilttár postáza 50 önr.

Feloldó szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapkiadó:
STRAUSZ SÁNDOR.

Anglia, mint a szabadság oltalmazója.

Mindenki tudja, aki pedig nem tudná, olvassa el az angol lapokat, hogy Nagybritánia semmi másért nem idézte fel a világ-háborút, csakhogy megóvja mások szabadságát. Ki képzelheti el, hogy Anglia nyugodtan nézhette volna az ártatlan Belgium semlegességének megsértését?

Fráziscsépésben, álszenteskedő szemforgatásban az angolok utólrhetetlenek. S ezzel szemben a tények?

Az angol szabadság védelmét sok kis állam sinylette és sinyl meg még most is keservesen. Egyik-másik teletében is riosztott már a kértelen védelem ellen. De a legcsattanósabb választ mégis a Nagybritánia testébe ojtott Írország adta meg neki. Az irek köszönik az oltalmat, mely atyai jóakarattól hátukon táncoló virgácsokat, korbácsokat fon. Már ők inkább védelem nélkül akarnának szabadok lenni. A hállatlanok nem akarják méltányolni azt a nagy áldást, mely angol uraik vérszipolyozó kegyéből szakad rájuk.

Ha Anglia így bánik a testvéreknek mondott irakkal, könnyen érthető, hogy a tőle távol álló és kizsákmányolási objektumoknak tekintett semlegesekkel szemben sem járhat el külömben. Ezek is érzik az angol szabadságvédelem nagy terhét, s ha csak lehet, menekülni igyekeznek előle.

Mind nyilvánvalóbbá válik, miért helyezkedett Hollandia háborus készenléte. Amikor a holland kormány az események kialakulásáról beszélt, valószínűleg Angliá-

nak a központi hatalmak letiprására irányuló hadjáratára gondolt, amelyben az angol tengerészet kétszáz év óta ismert trivoltásával a szabad tenger felé vezető utat mindinkább elzárja a semlegesek elől, mind kiméletlenebbül megszorítja a tengeri közlekedést. Az angol kormány legutóbb elkövette azt a szemtelenséget, hogy nyíltan hatályon kívül helyezte a londoni deklaráció 19. szakaszának érvényességét.

Anglia már eddig is haditerületnek nyilvánította a szabad tengert, szűk utvonalatokat írt elő az angol partok mentén a szabad kereskedelemnek, nem vizsgálta meg utközben levő hajókat arra nézve, hogy vizsnek e hadidugárul, hanem kényszerítette őket, hogy hosszú kerülőkön angol kikötőkbe térjenek, hol hosszadalmas vizsgálatoknak lettek alávetve és sokszor heteken át kellett vesztegelniök. Csaknem mindent, ami a világban létezik, hadidugárulnak nyilvánították az angolok, semleges államokban »tengerentuli trösztök« cégre alatt könyörtelen ellenőrzési és kereskedelmi kémletársaságokat alakítottak, kirabolták a levélpóstákat és még a semleges államok egymásközti forgalmából is lefogalták az árukat, s most még arra is velednek, hogy minden, hazájába visszatérő semleges hajót blokádot sértőnek tekintenek, ha előzőleg nem vetik magát alá angol ellenőrzésnek. Ezek ellen a legkiméletlenebbül járnak el.

Tovább már igazán alig lehet fokozni a szemtelenséget. Ezzel Anglia legutolsó emberi jogaitól fosztja meg a semlegeseket. A tengeri nemzetközi egyezmények ezzel végképpen megszűnnek. A semlegesek ek-

ként a háboru alatt rosszabb helyzetben vannak, mint a brit gyarmatok.

Az angol szív mélyéből pattant ki, amit erre nézve Cecil Róbert lord egy francia lapudósítónak mondott: »A szövetségesek« — jelentette ki — »egyon akarják útni Németország kereskedelmét és elvágni a központi hatalmak minden élelmezési lehetőségét.« S amikor ebből az alapgonddal kihiámolt a kérdés: »És mi lesz akkor a semlegesekből?« — az angol blokádmiszter arra a szép vallomásra ragadtatta magát, hogy: »Ha nem tévesztjük szem elől, hogy amikor a magunk létéért küzdünk, egyuttal a civilizációért is küzdünk, ugy háborus jogaink gyakorlása közben meg van nekünk engedve a nemzetközi jog elveit akként alkalmazni, amint ezt az új viszonyok megkövetelik, hogy foganatosított rendszabályaink hatásosak legyenek.«

Értelmesebben és szebben sohasem foglalták szavakba, mit ért Nagybritánia »mások joga« és »minden ország, szabadsága« alatt. Ha már semilyen leplet sem tartanak érdemesnek a semlegesek ellen elkövetett erőszakra borítani, mert minden lepel alól kilátszanék a meztelen brutalitás, akkor si-etnek Anglia előnyét a civilizáció célja gyanánt beállítani, akkor Anglia akaratja a világ, sőt Isten akaratja lesz. S mig Wilson Németországot jogainak megvédésében akadályozza, az angol blokádmiszter a nemzetközi jog elveit ugy alkalmazza, amint azt a viszonyok kívánják, hogy a foganatosított rendszabályok sikere biztosítva legyen.

Ez Anglia igaza. A Nemezis más igazságot fog szolgáltatni.

Beteg vagyok

Oly szép most odakünn!
Ujra itt a tavasz, újból kél az élet.
Kéklő magas égen csendő madárének.
Szerelmeiről, dalról, csókról zeng a madár,
Enyhén, boldogítottán él a napsugár.

Belefon, belecsal sugár karjaiba,
Égő csókot tapaszt vágó ajkaidra.
A bájos ibolya s gyöngyvirág illatát
Szerelmesen, hosszún, lágyan lehelli rád.

Hallatszák a méhek lassú zümmögése,
Ragyogó bogárkák csendes szigése.
Tarka kis pillangók csapongnak a légben,
Virágok hajlongnak a futó szellőben.

Zöldel már, nyílik már a fák koronája,
Illatos szirmokkal a tavasz beszórtá.
Kertek alatt édesen csobog a kis patak,
Új életéről beszél, amint tova halad.

S én be vagyok sárva . . . fehér itten minden.
Fehér a négy fal is, mely határ köröttem.
Oly egyszerű, rideg . . . letörnek a vágyak.
Fehéren terítve a rideg vaságyak.

Fehér a takaróm, fehér derékaljom,
Fehér párnám . . . s rája sápadt arcom hajtom.
Oly szép most odakünn, . . . nyisszatok ablakot.
Én nem mehetek ki, mert . . . mert beteg vagyok.

F. D.

Ranziano, 1916. IV. 17.

Márta és Mária.

Írta: Fenyves Dániel.

Ketten voltak testvérek Márta egy évvel idősebb. Édesanyjukat korán elvesztették s atyjuk, mint szemefényét, meleg, óvó szeretettel nevelte őket. Együtt töltötték a városi iskolázás idejét. Az egyik, Márta, átvette a katedrán atyja helyét, Mária otthon óvónő lett s most a nyugalmat jól megérdemlő öreg tanítónak, édesatyjuknak tették derűssé, meglegedetté napjait . . . Rá voltak utalva egymásra. Hiszen senki a faluban, akivel eltöltének idejüket . . . De mégis! Simon Lajos, a fiatal tanító, Márta kollégája. Minden szabad idejét velük töltötte, templomba együtt mentek s mikor ott a Lajos szép, behelzög hangja megszöndült, bizony mindkettőjük szívét valami ismeretlen, édes melegség öntötte el. Szerették Lajost mindketten. Nem mondták, de úgy tudták, érezték egymásról. Mintha hidegbbek lettek volna egymáshoz . . .

Azután jött a nagy világfelfordulás. Lajos egyszer csak egyenruhában, nemzeti szallaggal díszítve, állított be búcsúzni s az ifjú zászlós ment ismeretlen cél felé, ismeretlen vidékekre, idegen nép közé verekedni, dicsőséget hozni a magyar névre. Egyszerre bugyant ki szemükből egy gyorsan szétmorzsolott forró könnyecsepp. Egyszerre futott végig mindkettőjükön a fájdalom, de titkolni igyekeztek egymás előtt. Bizalommal, a viszontlátás reményében engedték Lajost tátnak. S ezen-

től reggelenként mindketten ott térdeltek a templom hideg kővén s szívük mélyéből imádkoztak valakiért . . . Tudták egymásról, kiért, de nem szóltak, nehogy megzavarják az otthon csendes békéjét. — A rózsaszínű lapok pedig jöttek, hol az egyiknek, hol a másiknak . . . Ragyogott a szemük, mikor a dicső napok hősi küzdelmeit olvasták. Szinte frigykedtek egymásra . . . Igy múlt lassan az idő. Lehullottak az elsárgult falevelek, leesett az első hó s Lajos még nem jött haza. Eljött a karácsony. Istenem! milyen nagyon szomorú volt! . . .

Nagy harcok voltak odafönn akkortájt. Az ellenség hatalmas tömegével nyomta vissza hősiessen ellenálló seregeinket. Egyszerre elmaradtak a rózsaszínű lapok. Csak nagy későn, január közepe táján, kettőjük nevére cimezve, jött egy zsiros, gyűrött, kúszált sorokkal teleírt lap. Rossz sejtelmekkel vették. Márta olvasta föl halkán, reszketően: »Ezen pár soraimban tudatom a kedves kisasszonyokkal, hogy a hadnagy úr muszaka gólótól tanálva hősi halált hő'it. Utolsó kérése is az volt, hogy tudassam a kisasszonyokat. Maradok tisztólettel Sáltás Pista puccer. . . . Mint a derült égből villámcsapás! Erre nem gondoltak . . . Megmerevedve álltak a hirtelen meglepetésokoza fájdalomtól, azután zokogva borultak egymás nyakába. Nem kellett mondaniok, ismerték egymás fájdalmát . . .

Mária feketét öltött s lassan-lassan sápadt, sorvadt. Márta nem hitt. Mint a szerelmes menyasszony rózsaszínbe öltözve folyton az ablaknál

KÜLÖNFÉLÉK.

A kárpáti falvak.

A legendás hegyen, melynek szírt feje
Az Úr trónjának szolgái támaszul,
Melyet felhőbe ékelt szentségs keze:
Resdül, felszakad a rab homály.
Eddig legyűrve tartotta az ódon fenők
Erőttségük, búzke serege.
A fehér falvak döbönt lakóinak
Egy-egy öreg mond ó történetet:
»A hegygerincen fénymező reszeltett
S mi álltunk fenn a tetején,
Mint ködöslokok a rémek éjjelén.
A puskánk robbant,
A föld rá százszorosán visszadobant.
A maga dühét is belemorogta
A mi romboló, nagy haragunkba.
Most is úgy remeg titáni válla,
Valamit vár: a szilánkesőt várja!»

S mozdul a sziklák kuszált avarja,
Új, izzóbeszédű a törpe bokrok alja.
Lázong a föld, mindent ledob magáról,
Ezer mélysége csatlogva kitárol.
Mélyebb, feketébb lesz a sok sikátor,
Az alján vihogó, hegyimászó tábor
Szóvi a hegyek vízszelő fatyolát.
A fakó levegőn vihar vonaglik át
— A fehér kis falvak összeomlanak,
Sötétlő csontjuk, az üszkös gerenda megmarad.
Rajzik fölötté sűrű pernyehad.
A lakóit? — A nyomor kergeti, hajtja
S a Kárpátok szent oldalában,
Hol az a nagy fehér omladvány van,
Mely minden este csillagfénybe vonja:
Rohan a horda!

A hegygerincen bolygóttuz lobog,
A szikla mélyén muszka dob dobog.
— Kigyóznak hosszú, szennyes folyamok.
Utánuk füstök integetnek,
Tán búcsút ott, annak a másik seregnek,
Mely rongyosan, lépve megy előre:
A magyar mezőre.

— Nem orszlán csaták megroppant hősei.
Földönfűtő sereg: asszony és gyerek.
Az anya fáradt, temetőjáró,
Az apró nem kavarja fel az út porát;
Tudatlan szemmel, némán csodálja
A lázas hegyek éji hajnalát.
Néha mondja csak: »Nézd anyám!
— Látom, a mi házuk ép talán.
Mennek. — A sűrű tornyok roncsa mutatja az utat.

Mögöttük most — szurony cikkázik!
Ott! Fönt! — valaki csatázik!
A kőóriások is segítenek,
Mert, ahogy földrengés mindent szétrepeszt,

ült és várt, várt türelmesen. »Lajos visszajön...
hiszen megígérte« — mondogatta magának.

Mária magába zárta fájdalmát. Nem panaszkodott, nem sírt, csak befelé.
Egyszer ágynak esett, kőhögött, hófehér zseb-
kendőjén olyankor piros vérorzsák nyitlak... s
mikor a szép, zöldelő tavasz beköszöntött, mikor
nyilni kezdtek a kertben a virágok s a fecske csi-
cseregert édesen az eresz alatt, a kis házra felke-
rült a gyászlobogó... Egy szép derűs, napfényes
delutánon könnyek közt eltemették...

Az öreg, tehetetlen tanító, a jószágos, szerető
atya teljesen kétségbe volt esve. Nem tudott örülni
semminek, minden idejét kedvenc leánya sirjánál
töltötte, öntözgette a kis szomorúfüzet, a virágo-
kat... Mártában volt már minden bizalma. An-
nak tárta ki keserűségét, arra pazarolta szíve
minden melegét...

Márta nem sírt. Csendesben végezte dolgát a
ház körül, nem szólt soha senkihez. Minden reg-
gel a templom egy padjában térdelt, ima-
könyvében egy kúsa betűkkel megírt tábori lap.
Azt nézte rendületlenül, azt olvasta már száza-
dikszor, ezredikszor... Ó bizott!... Bármit
kérdtek tőle, mindenre azt felelte: »Lajos visz-
szajön, hiszen megígérte«... És ő várt, várt tü-
relmesen, hűségesen. Gyorsan múltak a napok...
s ő mindig az ablaknál ült, várta, leste, mikor
fordul be a kapun Ő, ... a Lajos.

Ranziano, 1916. IV. 16-án.

Porra egyenlit kunyhót, tornyokat:
Úgy válik szét a sziklák teteje
S a kőtömbök, mint a szakadt csillagok
Fútnak az átkozott seregre le!
— Az apró moha vérvörösré izzik,
Hogy ne tudjon rálépni muszka láb!
Az eget halálüstökös roborogja át,
Alatta zúgnak nehéz, nagy tusák!
— De lassan, lassan széfoszlik az átok
— Honvédszuronyok rongyá szaggattátok!
Újra tiszták, szentek a Kárpátok!

A domb oldalán most dalimánk zokog...
... De nincsenek apró, fényes ablakok.
A hegy lehelete nem hordja szét
A fehér kis falvak esti, víg nesztét.
Tiszta a Kárpát, de pusztá, vad.
— Nem marad sokáig az!
— Mert csendben, fehéren, mint az ó kripták lakói;
(Mintha sápadt felhő takarná be őket),
A fényhomályban halgtalan, sokan, sokan jönek.
Egy-egy követ hoz karján mindegyik,
A romnak helyére sorba let-szik
S raknak belőle fehér házakat.
Kik ezek? — Álomcsapat,
Mely tündérvarázzsal épít falvakat?
— Nem, mi vagyunk csak: a megértő szívű magyarok!

Ne féljetez testvérek ott fenn a nagy hegyen.
Épül a sok ház! Minden kéz, mely rakja, áldott legyen!
Új élet int! Nem hagyta el a bajban a magyart!
— Kihez fohászodott dalban, imában, meghallgatta,
S nyújtott feléje hatalmas védő kart!

Bezeredy Lajos.

— **Kitüntetés.** Treiber Kálmán 20. hon-
védőrnagyot, a csáktornyai lövésztanfolyam-
nak két éven át szimpatikus vezetőjét, újabb
kítüntetés érte: hősiességének, kiváló harcias
erényeinek megjutalmazására a német csá-
szár a vaskereszttel tüntette ki.

— **Eljegyzés.** Hirschmann Berthold
wien-i selyem nagykereskedő, jelenleg a
14 es nehéz tábori tüzérezred hadiönkéntese
Varazsdon husvét vasárnap eljegyezte Scheffer
Ellát, Scheffer Rezső helybeli tanagyke-
reskedő leányát. (Minden külön értesítés
helyett.)

— **Kinevezés.** Mik Károly csáktornyai
tanítóképző intézeti nevelőt a Julián-egyesü-
let elnöksége a szlavoniai sokolovaci Julián-
iskolához vezetőtanítónak nevezte ki.

— **Tanító kerestetik.** Az alsómihály-
falvai róm. kath. iskolához okleveles vagy
oklevél nélküli tanító kerestetik, aki a had-
bavonult tanítói helyettesítésénél Fizesé 1200
K és lakás. A jelentkezés a csáktornyai áll.
tanítóképző-intézet igazgatóságánál történik.

— **Eljegyzés.** Sternberger Albert a
Bauer Lajos és testvére részvénytársaság
főkönyvelője eljegyezte Kaufmann Elluskát
Budapesten. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Adomány.** Kaczun Mihály helybeli
kocsmáros a Vöröskereszt-egyesület csáktor-
nyai fiókegylete javára 10 K-t adományozott,
melyért az egyesület elnöksége köszönetét
nyilvánítja.

— **Nyilvános köszönet.** Bezenhoffer Mi-
hály drávanagyfalui igazg. tanító a csáktor-
nyai kárpáti napra 7 K 50 f adományt küld-
ött be, miért hálás köszönetét tolmácsolja
a rendező bizottság.

— **Halálozás.** Lapunk horvát részének
halottja van. Egyik nagyon tevékeny munkatársa,
Kutnyák Simon, hunyt el április 24-én hosszú,
kinos betegség után Végfalván. Nem térhetünk
egyszerűen napirendre az ő elhunytá alkalmából.
Mert ő, bár egyszerű földmives volt, istenáldotta
költői tehetséggel rendelkezett s azt írásban is
kifejezésre juttatta. Nem egyszer jelentek meg
tőle elbeszélések, versek lapunk horvát részében,
melyeket a muraközi nép szívesen

olvassott. Mi is értékeltük azokat, mert nem-
csak tartalmasak voltak ezek a népies iro-
dalmi termékek, de hazafiasak is s így ér-
tékük kétszeres súllyal bírt azok előtt, akik
a muraközi nép hazafias nevelése s annak
érzelmei fölött örködnék. S ezért ezen a
helyen mi is elbucszunk sokat szenvedett,
de mindvégig nagyon érdemes polgártársunk-
tól, azzal a hő óhajjal, hogy az általa elve-
tett magból terebélyes fa váljék. Nyugodjék
békében!

— **Körjegyzői választás.** Mult hóban
Gájassy perlaki főszoigabiró elnöklele mel-
lett körjegyzőt választottak Damásán. Az
állásra Seregélyes Kálmán muracsányi adó-
ügyi jegyző, aki a helyettesítéssel is meg-
volt bizva és Boda Miklós szentadojánai al-
jegyző pályáztak. A választók egyhangulag,
nagy lelkesedéssel az általánosan ismert és
közszeretettel álló Seregélyes Kálmánt vá-
lasztották meg jegyzőnek. A megválasztott
új körjegyző az ünnepélyes eskü letétele
után köszönetet mondott a polgárságnak az
iránta való pártfogó-áért, mely alkalommal
kijelentette, hogy közegeinek igazságos ve-
zetője akar lenni és azoknak ügyét minden
léren teljesen szívén fogja viselni. A vá-
lasztás után lakoma volt, amelyen szebbnél-
szebb beszédek hangzottak el.

— **Muraközi fiu szökése orosz fogság-
ból.** Kalsán Jeromos (Kalsán Mihály liget-
vári lakos fia) a ki honvédhuzsár, még a
háboru elején orosz fogságba esett. A lovát
kiölték alóla, ő is lövést kapott s a szegény
»vörös ördög« Vladivosztokban volt a min-
den oroszok cárjának sovány kosztion tar-
tott vendége. Megunta a »nehéz rabságot«
s egy lársával megszökött. Most Pekingből
írt szüleinek. Irja, hogy most jó dolga van;
de Oroszországban annyit dolgozott, mint a
marha s ételt alig, zsoldot pedig egyáltalán
nem kapott. Kalsán Mihálynak most avatták
fel a negyedik fiát katonának s ő békétü-
réssel viseli nehéz sorsát.

— **Hadikölcsön jegyzés.** Csáktornya vá-
ros képviselőtestülete f. é. április 29-én tar-
tott rendkívüli gyűlésén a IV. hadikölcsönre
60 ezer korona 5 1/2%-os áll. pénztárjegy
kölcsönt szavazott meg. Csáktornyan egyéb-
iránt erősen folytak a negyedik hadiköl-
csönre a jegyzések: a Csáktornyaideki Ta-
karékpénztárnál eddig 300, a Muraközi Ta-
karékpénztárnál 396 s a Csáktornyaianál
583000 K-t jegyeztek. Mind a három erősen
tul van a III. kölcson jegyzésén. Ugy hogy
az eddigi 1 millió 279 ezer koronás jegy-
zés máris 282 ezerrel lépte túl a teljes III.
hadikölcsönt. S hátra van még a második
időszak, mely előreláthatólag az eddigi jegy-
zés 25% -át fogja kitenni.

— **Kárpáti nap Csáktornyan.** Ragyogó
tavaszi nap köszöntött Csáktornyára május
elsején, mintha csak még fényesebb akarta
volna tenni a kárpáti nap ünnepies jellegét,
melyre a csáktornyai iskolák tanulóifjúsága
komoly hazafias lelkesedéssel készült. A
folytonos esőzés után igazán szerencséről
lehet beszélni, hogy az ünnepély a szabad-
magyar megteremtő volt azzal az erkölcsi és
anyagi sikerrel, melyre hazafias céljánál
fogva számítani lehetett. Az ünnepély pont-
ban 10 órakor vette kezdetét a Himnussal,
melyet ezernél több tanuló szent áhitattal
énekelt. Az ünnepélyt Zrínyi Károly tanító-
képző intézeti igazgató nyitotta meg, aki
lelkés hazafias szavakkal utalva a kapcsola-
tra, a Zrínyi- és Kárpáti ünnepély közt,

megindokolta a kárpáti napnak a Zrínyi-ünnepély keretében való rendezését s a megjelent közönséget áldozatkészre buzdította. Az ünnepi szónok Polesinszky Géza tanítóképző-int. IV. éves növendék volt, aki határozott szavakkal magyarázta a tanulóifjúságnak a kárpáti nap jelentőségét. A program többi pontja is szép sikerrel folyt le. Nagy hatást keltett Bezeredy Lajos III. éves növendék, aki a saját költeményét a kárpáti falvakról szavalta lendülettel. A népünnepély a Szózatnál fejeződött be. A kárpáti nap anyagi sikere fényesnek mondható. Összesen 958 39 K folyt be a tanulóifjúságnak külszédett adományaival; a begyűlt összegből az elemi iskolára 288 18, a két polgári iskolára 400 21 s a tanítóképző-intézetre 270 K esik. Nagyobb összeget adományozott a már kimutatott Muraközi Takarékpénztár (30 K); Rozman Róbert zárdafőnök (100 K); dr. Hajós Ferenc orsz. gy. képviselő, Székely Ferenc, Székely Vilmos (20—20 K); Csáktornyavidéki Takarékpénztár, Wollák Rezső, dr. Viola Vilmos (10—10 K) stb. Az összes adakozóknak nemcsak a rendező bizottság, de a tanulóifjúság is mélyeséges háláját tolmácsolja a kifejezésre jutott követésre méltó fényesáldozatkészességéért.

— **Állandó mozi.** A Rákóczi-utcai állandó mozi mai két előadásának műsora: Kirándulás Raguzába (term. felvétel); Jancsi, a papa kedvence (boh. 1 felv.); Az örök éjszaka (dráma 3 felv.) Asta Nielsenel a főszerepben; Pali, a méregkeverő (vígját. 2 felv.). — Előadás kezdete 6 és fél 9 óra-kor. — Május 14-én A fátolytáncosnő kerül színre.

— **Megyei közgyűlés.** E hó 8 án d. e. 10 órakor rendes közgyűlést tart Zalavár-megye törvényhatósági bizottsága. A közgyűlésnek ránk nézve egyik legfontosabb pontja a Csáktornya járási főszolgabírói szék betöltése. Pontjai még: a katori halottkém s a községi rendőrök fizetésének felemelése; Damása és Töröklak községi kisbíráinak drágasági pótléka; katori vízóhid bérének elengedése. Muravid és Alsó-mihályfalva anyakönyvi kivonati díjainak, illetőleg fogyasztási adójutalékának hováfordítása; Sray György csáktornyai lakos pótdójának törlése stb.

— **Köszönet az iskoláknak.** Az iskolák tanulóifjúságának a honvédelmi és kultusz-miniszter köszönetet mondanak a szeder-cserjéért, mit a hadbavonult katonák tea szükségletének pótlására gyűjtött. Együttal azonban újból felhívja az iskolák vezetőit, hogy a jövő tére is gyűjtsenek szeder-cserje levelet és pedig, hogy a gyűjtés minél eredményesebb legyen s hogy a tea készítésére különösen alkalmas szenge levelek is gyűjt-hetők legyenek, kívánatos a gyűjtést már tavasszal megkezdeni. Így tehát a tanulóifjúságnak ismét van alkalma tanúságot tenni hazaszeretetről s hozzájárulni, hogy a harc-téren küzdő katonáink a szükséges élelmiszerekkel elláttassanak.

— **Adományok.** A drávavásárhelyi áll. iskola gyűjtése a Kárpátokban elpusztult falvak javára 76 K 22 f. Adakoztak: Marczius Iván 5 K, Filipics Lajos 4 K, Marínovics Ferenc, Rántes Menyhért, Rhosóczy Elek, Vreszk Vince, Horváth Sarolta, öz. Sray Józsefné, Szlávik Róza, Áll. óvoda, Bukovecz Fereac, Löwensohn Miksa, Kovácsics János, ifj. Március Pál Pusztafa, Keleti Samu, Blazinarics Ferenc, Csakaturner Ignác, Szlovencsák Gézné, Meider Mór, Helbrandtné Szakál Ilona 2—2 K; Frász Ta-

más, Glogovecz József, Novák Ferenc, Iván-csics György, Blagovics János, Marton György-né, Deutch Adolfiné, Kovácsics Mihály, Gorricai Péter, Zenidarics József 1—1 K; Kovácsics János 40 f, Zsitnyák Lőrincz 30 f, Trajbár Károly, Klekár Lőrincz 20—20 f, a tanulók filteres adományai: 20 K 12 f.

— **Kárpáti nap Kiszabaddán.** Kiszabaddán is megtartották az ottani áll. iskolában az ünnepélyt, mely alkalommal a tanulók és tantesület 33 96, s a társadalom 26 50 K t adományozott. Adakoztak: Kalamári János, Kancsics Károly, Kosztelics Ignác, Tkalecz Miklós, Kozják János (2—2 K); Pintárics Vince (1 10 K); Jankovics István, Horváth Márton, Steficsa Pál, Novák József, Pintár Mihály, Blazseka János, Novák Izidor, Kozják Ignác, Repp Vida, Horváth János, Kosák Mátyás, Nemecz Péter, Hrasztics György, Cumpfi János, Drahme Józsefné (1—1 K); Tkalecz István (40 f).

— **Feltételes megálló.** Csáktornya az ukki vonalon feltételes megállót kapott, de nem ott, ahol kellett volna, a Rákóczi-utca végén, hanem a Festetich utca végén, a laktanyánál s ezért a feltételes megállóknak Csáktornya-laktanya a neve. Ezen a helyen mindenki leszállhat s felszállhat, sőt podgyászt is fel lehet adni ezen a megálló helyen. Az ukki vasút vonatai május 1-je óta megállnak Csáktornya-laktanya megálló helyen. Majd elválik, mennyire szolgálja a közérdeket a feltételes megálló hely létesítésének ez a megoldási módja!

— **Az eltított gabonakészletek.** Mint országoszerzte, úgy vidékünkön is nemcsak gabonát stb. titkoltak el nagyobb számban, de tengerit is hoztak tiltott forgalomba s adtak el tengerit a maximált áron fölül. A csáktornyai járási főszolgabíróság azonban mint rendőri bíróság a legnagyobb eréllyel lépett fel a csendőrség, pénzügyőrség és háltárrendőrség által történt följelentésekből kifolyólag s a lefolytatott kihágási eljárás alapján szigorúan megbüntette a feljelentetteket. Hétházon, Murafüreden, Ligetfalván, Tündérlakon és Drávapusztafán összesen 5426 kg. tengerit, 860 kg. babot, 530 kg. búzát és 310 kg. rozstot titkoltak el, amiért Hétházról Szabasi Jánosné (14 napi elzárás s 200 K pénzbüntetés), öz. Persics Józsefné (1000 K); Murafüredről: Jankovics Anna (400 K) Kamerlin Sebestyéné (30 K), Horváth Elek (200 K), Jelenics Ferencné (300 K); Ligetfalváról: Vozlics Mihály (100 K); Murafüredről: Als Antal (200 K), Janzsek Francziska (600 K); Tündérlakról: Szobocsán István (400 K); Drávapusztafáról: Trojnár József, Jug János, Plafák Mihály (300) marasztaltattak el. Tengerinek tiltott forgalomba való hozataláért s a tengerinek a maximált áránál magasabb áron való eladásáért Belicáról: Mihalicz Mihály, Herman Rókus, Knapics Ivánné, öz. Herman Ferencné, Herman Elekné, öz. Herman Józsefné 23—23 napi elzárásra s 500—500 K pénzbírságra ítéltettek. Tengerinek tiltott forgalomba hozataláért Pazon József murgárdonyi lakos 30 napi fogságra s 1000 K pénzbírságra; végül Trejbár Mátyás és Goricsánecz Ferenc drávavásárhelyi lakosok egyenként 15 napi elzárásra s 300 K pénzbírságra ítéltettek, mert tiltott tengerit vásároltak. Az elkobzott készletek értékesítéséből befolyt összeg egyötöde a följelentőket illetve a négyötöde a rokkant katonák segélyalapjára.

— **Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság 1915. évi mérlegét** mai számunkban közöljük, melyből azon örvendetes tényt látjuk, hogy a társaság összes ágazatbéli 1915. évi tiszta nyeresége a háboru szülte nehéz gazdasági viszonyok dacára 6,995,923 kor. 58 fillerre rug. E társaság tartalékgyona ma már több mint 213 millió koronát ért el s a mult évben a háboruból kifolyólag különféle segélyalapokra, jótékony-sági, továbbá kulturális célokra több mint félmillió koronát adományozott. Azonkívül az eddigi három magyar hadikölcsönre ötvenhét és fél millió koronát jegyzett kerek összegben. A biztosítást kereső közönség különös figyelmébe, ajánljuk ezen tőkeeros régi magyar intézetet mely egyaránt foglalkozik tűz, jég, betörés, valamint élet és járadék-biztosításokkal.

— **Sejteni, kifürkészni nem lehet biztosan, hogy miyu számu sorsjegyek lesznek kisorsolva az új, május 24 én kezdődő osztálysorsjátékban, de szerencséséjé kipróbálni nagyon ajánlatos mindenkinek és ezért rendeljen egy szerencse-számot** Gorzó és Társa ismert bankházában Budapest, Koronaherceg utca 11. Számos ember lett gazdag egy sorsjegy által. Hivatalos árak: nyolcad 1 K 50 fill. negyed 3— K fél 6— K egész 12— K. Szerencse fel!

— **Árdrágító.** Hege Józsefné víziszentgyörgyi asszony alaposan megjárta, hogy egy kakasért a csáktornyai piacon 15 K-t mert kérni. Arcátlanságáért a járási főszolgabíróság elé állították, ahol árdrágítás címén 8 napi elzárásra és 100 K pénzbírságra ítélték el.

— **Ujabb rézgalic kiosztás.** A februárban történt jegyzések alapján engedélyezett rézgalic kiosztása már folyamatban van. Így Csáktornyára is már leérkezett a rézgalic első részlete, ahol míg az egész aránylagosan kiosztható lesz, az illetékes gazdák a jegyzett mennyiségnek felét előlegül kaphatják a járási főszolgabírói hivatalban. Minthogy pedig a földművelési miniszternek időközben ujabb rézgalicra sikerült szert tennie, egy második rézgalic kiosztásra is kerül a sor. A kiosztás ideje ugyan még nincs megállapítva, de a törekvés megvan arra nézve, hogy minden törvényhatóság oly időben kápjja a második szállítmányból, hogy a permetezési munkák idejében végrehajthatók legyenek. Még azok a szőlősgazdák is kapnak a rézgalicból, akik a szükséglet bejelentésével esetleg elkéstek volna, ezért ezek részére megfelelő ujabb határidő tűzendő ki a törvényhatóságok részéről. Ha a rézgalicgyártás akadálytalanul fog haladni, nincs kizárva, hogy folyó évi július hóban még a jelenlegi második kiosztás szerint kilátásba helyezett rézgalicnál is több rézgalicot kaphatnak a szőlősgazdák.

Szőlőm azonnal eladó!

Van rajta 2, kőből épült csinos ház, 2—2 szobával, gyönyörű kilátással; présház, istálló, pajta, cselédház.

Víziszentgyörgy.

ALSZEGHY ALAJOS.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika v Csáktornya.

Izdateljstvo: knjižara Strausz Sándora kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučijivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Prodajna cčna je:
Na čelo leto K 10—
Na pol leta » 5—
Na četvert leta . . . » 250
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Odgovorni urednik
ZRINYI KÁROLY.

Glavni urednik:
MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vlasnik:
STRAUSZ SANDOR.

Saradnik:
SRÁY FERENCZ.

Veliki zgubiček rusov, pak englezov.

Kut-el-Amara festunga su turčini prevzeli. - Trinajstjezer englezkih zarobljenikov jeden den. - Sestjezer novih ruskih zarobljenikov pri vodi Narocu. - Rusi su vu mesecu aprilu pri Narocu 140 jezer vojnikov izgubili. - Irlandčani su se pobunili proti englezom. - Vtopilo se je 700 englezkih vojnikov. - Buna vu Dublinu.

Kak stojimo na bojnomo polju?

(M. J.) Prošli tjeden je srečen tjeden bil za našu, osobito pak za savezničku vojsku, i tak takaj za našu politiku. Lani je vu tem vremenu, tojest vu drugim majušu bila ona znamenita bitka pri Gorlice zvanom mestu, gda smo nemci i mi predrli rusku frontu i od kada su rusi biti bili jeden za drugim i retirirati i ostaviti morali čelu Rusku-Foljsku, vu kojem orsagu smo vezda mi i nemci gospoda.

Gledimo, kaj se je za nas sve dobro dogodilo vu prošlim tjednu?

Vu Mezopotamiji su veliki boji bili od 17-ga, do 20-ga aprila med turčinom i englezom. Englezi su hoteli osloboditi Kut el Amara zvanog festunga, gde je englezka vojska obkoljena bila. Ali englezka vojska bila je bita, tak, da je 4000 vojnikov i 14 masinastih puškah izgubila.

Za ovoj bitki previdli su englezi, da nemreju duže držati festunga Kut el Amara, pak su se koncem aprila predali turčinu. Predi kak bi se englezi predali, jeden million funtov englezkih penez su ponudili zapovedniku turčinske vojske, da bi jih slobodno pustil iz festunga. To se zna, da nisu peneze prišli turčinu. Englezi su 143 dnevov dugo držali Kut el Amara zvanog festunga, ali kajti su obkoljeni bili, morali su se 28 ga aprila predati turčinu. Vu turčinske ruke opalo je ovd i 13 jezer englezkih vojnikov, vno go stotin stukov, vno go jezer puškah i vno go municije. Gda su vu Konstantinopolju zeznali zavzetje toga festunga, hiže su turčin: s zastavami okinčili i bilo je po čelim varašu i orsagu veliko veselje. Vilmoš nemški cesar je takaj odredil, da se vu Berlinu hiže okinčiju.

Rusi su takaj jako biti bili. Naši vojniki su jih pri Ikva vodi zbili i 180 rusov polovili. Ali prama tomu nemška vojska generala Hindenburga je jako veliki vudarec dala rusu pri Naroc zvanom mlaki. Ovd i su nemci 56 ruskih oficirov i 5600 vojnikov polovili i 28 masinastih puškah odzeli od njih. Kajti su rusi i vu ovoj bitki kak marše tirali svoje vojnike s korbacom naprej, strahovito vno go su izgubili vu mrtvih i plezi-

ranih, čemu se broj jošće nezna. Pri ovoj mlaki su vre rusi 19-ga marciusa veliku bitku izgubili, vu kojem je 9260 rusov ostalo mrtvih. Ali to nije bilo dosta rusom, ar su vezda opet probali navaliti na nemške čete, pak svoje vojnike na bezčlovečanski način tirali vu segurnu smrt. Pri frontu poljeg Naroc zvane mlake su rusi od 1 ga aprila vre 140 jezer vojnikov izgubili. Niti korak nesu mogli nazaj dobiti od njih odzelih zemljah, ali za to nemislju na mir, nego trdoglavo i bez pameti tiraju svoje vojnike vu smrt.

To je prama svojim vojnikom milost nepoznajuća sila ruskoga cara i ruskih generalov!

Taljani svaki den probaju, da bi kaj osvojiti mogli od nas, ali nemreju nikak naprej doiti. Ako bu vreme došlo tomu, da bum o mi počeli off-nzivu, tojest navalu proti njim, za sigurno budemo dalje došli, kak su oni, ar je Bog i pravica s nami!

Vu Grčkoj se takaj slaže nekaj proti našim neprijateljem. Kak znamo, francuz, pak englez su svojom vojskom više, kre grčke morje ležeće varaše osvojili, da bi odnut mogli proti našoj i bulgarskoj vojski iti, koje vojske vezda vu Srbiji, Črnogjori i Albaniji stojiju. Grčka je protešterala proti tomu, ali ni je s oružjem proti stala. Vezda taljanske, pak pobegnute srbske vojske hočeju prek Grčke proti našoj i proti bulgarskoj vojski. Na to je Grčka na svoje noge stala, pak hoče se s oružjem suprotstaviti tomu da bi taljanske, pak ostale srbske čete prek Grčke maširale. Iz toga bude zasigurno to izišlo, da bude Grčka prisiljena oružje vu ruke vzeti, pak proti taljanu, pak srbu vojuvati.

Jako znamenilo je, kaj se je vu prošlim tjednu vu Englezkoj dogodilo. Kak nam je poznato, englezi nemaju svoju pravu vojsku, kak mi, ili nemci, nego pri njih se vojniki pogodiju, pak za peneze, kakti težaki idu vojuvat. Previdli su englezi, da takva vojska nikaj ne valja. Koj vojniki vu svojoj duši nema nikakov sveti čut i cili za vojuvanje, on niti nemre boja dobiti. Zbog toga su englezi izrekli, da budu neoženjeni morali soldatom postati. Na to su se žurili

mladi i stari neoženjeni ljudi oženiti, da nebi morali vu boj iti. Zbog toga je malo vojnikov mogel essentirati englez. Francuz je pod jednom na nos nametaval englezu, kakti svojemu savezniku, kakaj mu nepošlje više vojnikov na pomoć. Vezda je englezka vlada izreči hotela, da bi svaki oženjeni i necženjeni moral pod oružje stanuti,

Ali proti tomu su se orsački ablegati, pak i počanstvo suprot stali, tak da nisu mogli dokončati sveobću assentaciju.

Osobito k Englezkoj spadajući irski orsag je jako proti tomu bil. Da budemo znali, kakvi su odnošaji vu Irskoj zemlji, budemo rezolnaciili našim čitateljem, kakva je razlika med englezkom i irskom stanovničtvom. Englezka leži na jednim morskem otoku, a poljeg nje Irska zemlja na drugom otoku. Englezka je vu 1800-tom letu podjarmila i k sebi priklopila Irlandsku zemlju. Ov orsag je vno giput probal, da se oslobodi od englezkoga jarma, ali nije mogel svoj cilj dostići. Vu duši irov, ili drugač irlandov je neizmerna mržnja prama englezom, koji su ircm odzeli njihove zemlje i hočeju jim njihovu katoličansku veru i jezika takaj odzeli. Iri su na priliku čekali, da bi svoj orsag osloboditi mogli od englezkoga jarma. Vezda je vreme došlo. Irlandčani nečeju pod englezkom zastavom vojuvati. Zbog toga su se vezda podigli, oružje vu ruke vzeli i suprot se stavili englezom. Velika buna je nastala vu Irlandskoj zemlji, tak vu samoj Englezkoj, ar kak smo rekli, Irlandska pod Englezku spada.

Na samu vuzmenu nedelju se je buna počela vu Dublinu, glavnim varašu Irlandske. Stodvadesetjezer irlandcov se je vustalo. Svaki ima pušku i drugo oružje, dosta puškenoga praha, dinamita. Izvan Dublina su se i vu drugih stranih vustali pobunjeniki proti englezkom jarmu.

Englezka je svoje vojničstvo poslala proti pobunjenikom. Vezda se koleju i tučeju med sobum englezi i irlandčani. Bog zna, kaj bude iz toga izišlo?! Englez, koj bez srca tira druge narode pod svoj jarm, pak je pravi krivec tomu vezdašnjemu velikomu taboru, morti bu si premislil, pak se bu trsil, da mir napravi ne samo doma,

nego i vu celoju Europi. Kak bu goder, ali to je sveta istina, da je Bozju ruku videti moći, koja bude englezku oholost i nečurnost kastigovala. Kajti englez vojničtvo, pak jakost vu svojoj ruki ima, naprej se videti more, da bude irlande nadvladal. Ali ova buna ipak nam služi na hasen, ar nebude iz englezkoga sveobčega novačenja (assentacije) nikaj, pak nebude mogel francuzom vojnike na pomoć poslati, ar i one, koje ima, bu moral vu Irlandu potrebuвати proti pobunjenikom.

Na državnu posudbu se pod jednom podpišuju vu našem orsagu, tak takaj i vu Austriji. Važno je, da se i iz izvanjskih orsagov bogataši vu velikim broju pišuju. Niti jedanput predi ne su zanimale izvanjske banke, pak tudji bogataši za magjarsku državnu porgu, kak za ovu četrtu. Znamenito je i to, da se mali gospodari takaj vu velikim broju podpišuju. To je sve zbog toga zaznamenovali si vredno, ar se z toga vidi, da naš orsag pred tudjimi izvanjskimi orsagi dobro ime i vu njega zaufanost ima, z druge strane pak, da mali gospodari imaju peneze.

Francuzka, Taljanska, Ruska, Englezka je morala iz Amerike si peneze priskrbeti za tabor. A mi, austrijanci, pak nemci smo vu takvim položaju, da — hvalja budi Bogu! — sami moremo državi posuditi one peneze, koje za taborske stroške potrebuje. Tak ne samo, da se vojuvati bolje znamo, kak naši neprijatelji, nego i vu penezih bolje stojimo, kak oni.

Pak bi nas ovi preobladati hoteli?! Iz toga ve vre nikaj nebude!

Zadnja sv. meša jedne kraljice.

(Iz danah strahote, franczeke revolucije)

Strahote od godine 1793 biesnile su po gradu Parizu. Dne 10 Augusta 1792 je franczka buna šturmira kraljevsku residenciju »Tuilerien« te je kralja Ljudevita XVI, kraljicu Mariu Antoinettu, kćerku naše bivše cesarice i kraljice Marije Terezije, i njezinog sina Ljudevita ulovili i u državnu tamnicu »Temple« odveli, pri čemu su po prostem puku, najme po prostih ženah, većinom bez odgoja i srama, bili opsovani i izmiehavana. Kraljevsku obitelj su u zatvoru iz početka zajedno ostavili, i to je bila u onoj žalosti i krivičnom postupku od strane franczeah naprama njim ureka utieha, koja ih je batrivala. — Ali u Decembru su kraljicu od njezinog muža razdvojili, te su kraljicu Mariju Antoinettu sa njezinim sinom Ljudevitom premjestili u drugi jedan zatvor. Stoprv 19 Januara 1793 su se kraljevski supruzi opet videli; ali to je bil žalosten sastanak, ier sad su si imali zadnji zbogom reći, ier drugog dana je kralj imal na »Greve« pijacu, kroz onu nefaljeno rađeću mašinu glavu iz gubiti, kroz mašinu, koju je liečnik Guillotin iznašel, a da nije niti sanjal, da će ista i njemu na skoro glavu odrubiti.

Ali i taj razstanak nije bilo najteže, kaj je moglo kraljicu pogoditi. U čeliji toga zatvora, u kojoj je bilo jedino pokućtvo jedna stara postelja, jedan stolac i jedan klimavi stol, odigrala se je 3 Julia 1793 potresna žalostna igra. Jedan komišar sa žandari došel je u čeliju, za da kraljici sina Dauphina oduzme i odpelja. Njezine sve prošnje i molbe bile su badava i kad je sva zdvojna obuzela si sina kak da ga niti sili nedade,

bila je grubo gurnuta natrag, te je omeglela i na pod opala, a kad je opet k sebi došla, bila je — sama.

Sada nije nikaj više imala, kaj bi ju na taj sviet vezalo. Ona je znala, da ju ista sudbina čeka, koja njezinog muža, najme smrt na guillotini, pak je njezina jedina želja bila, da se to sve čim prije svrši, da bude čim prije riešena raznih ponizavajućih poteptavanjih, kojim je bila od strane surovog pučanstva izvržena. U njezinu celicu dopiral je izvana glas razuzdane rulje, koja je zamržene aristokrate na stratište sprovadjala i muzika »Carmagnole«, vrnoga divljega pjesa, kojega su »sansculotti« i bezobrazna, bezsramna pokvarena ženčad javno izvajali. Stražari su surove izraze upotrebljavali i bezsramne spomenke navlaš vodili, kada su u celicu »purgaričinu« stupili, tak su kraljicu izmiehavajuć nazivali; Ali makar njim je bito moguće nesretnoj kćeri Marije Terezije, špotnice nanašati i izkazivati, makar su trideset i osam godišnje gospodje vlasni, od nevolje posve osiedeli i njezino liepo lice od tamničkog tuštenog zraka posve prohljedilo i propalo, zato ipak im otmienost jedne kraljice nije bilo moguće pogaziti. Njezino držanje bilo je uzvišeno nad njihovimi prostotami. Kad je bila sama, čitala je u svojem molitveniku ili se je zabačljala ručnim dielom, koje je razmela kak navadna švelja.

I ovak su joj prolazili dani i bezsene noći u strašnoj samoci. Samo još jednu želju je imala kraljica: utiehe viere prijeti, ali kako je ciela franczka u onoj revoluciji bila bez Boga i bez viere, se joj to nije dozvolilo, dapače se nije niti dozvolilo, da bi ju kada tko smel u tamnici posietiti i pobatriveti. Pak konačno je njezina želja ipak bila izpunjena.

U tamničkoj sgradi su dvie dievojke, sestre, imenom »Fouché« bile zaposlene, pak slobodno dohadjale i odhadjale te utamnicenim male službe obavljale. One su u svakom celicu, k svakomu utamnicenom slobodno ulazile i izlazile, jedino k kraljici nisu smele. Medjutim je i u tom slučaju ženska prefriganost znala k cilju dovesti. Jedna od tih dievojkah je saznala, koji izned kraljičinih stražarov su takovi, da se je s njimi dalo govoriti. Te su se jedne noći na kraljičino začudjenje na jedan krat vrata od tamnice odprla, te je jedna od tih dievojkah se u celicu posmeknula, kraljicu tiesila i povierljivo pitala, jeli mozbit nebi imala kakovu želju, koju bi njoj bilo moguće izpuniti.

Marija Antoinetta je iz početka mislila, da je to samo nekakva lečka u koju bi ju radi uloviti, pak zato je dievojinu svaki krat odklonila. Ali kad je dievojka ovak noć za noć, svake noći k njoj dohadjala, pričela joj je povieravati svoju želju, da bi najme vrlo željela, da ju svećenik posieti.

Mala Fouché se je sad obratila na Abbéa Magnin, koj nije spadal med revolucionarce, te se je obećal pripravnim taj pogibeljni čin, koj bi ga mogel i glave koštati, preuzeti. Najprije si je Magnin moral slobodčinu u »Conciergeriu« dohadjati. Kakti svećeniku to nebi bilo dozvoljeno, anda se je moral preobudi u civilnu opravu. Sestre Fouché su došle na to, one su ga u »Conciergeriu« dopeljale kakti kučarca (Hauzirera), koj je od onde zatvorenih njihovu zvišiega opravu tobož kupoval. Sestre su ga kakti takovoga nutar dopeljale, a njim se je sve onde vie-

rovalo, u nje je u »Conciergeriu« svaki najskrajnje povierenje stavljal, i tak je abbé postal onde poznata osoba, koja je slobodno nutar i van hodila.

Sad je još samo bilo potrebno omogučiti mu, da je mogel do kraljice doći. Jedne noći, kada su baš bili na straži pred kraljičinom celicom poznanci onih dviju sestrah Fouché, pošlo je za rukom tomu tobožnjemu kučarcu k Mariji Antoinetti doći. Kraljicu su sestre već prije o tom obavieštile te je ona s veseljem prijela svećenika. Ona mu je očitovala, da se nada na skoro pred sud potegnjena biti, a onda zna, kaj ju od revolucionarcev čeka, pak bi želela još pred smrtju jedan krat »svetoj meši prisustvovati.

I jedne noći iz početka mieseca octobra 1793. došel je abbe Magnin sa jednom od sestrah u Conciergeriu, pod svojom odiećom je nosil sakrite potrebite stvari za svetu mešu. Stražari su bili novcem podkupljeni, pak su taj sveti čin dozvolili. Ali kada su sveštenika pri na oltar preobračenomu stolu videli stati, a obodve žene pod svetom mesom pobožno moliti, probudilo se je i u njih čuvstvo viere, te su se i oni pridružili tim dvem ženam, kleknuli su na pod tamnice, zažgano molili, a poslie svete meše skupa sa ženami dostojno prijeli presvetu pričest. Pri tom je kraljica bila tako uzdrmana, da je hliktajuć plakala, a isti tvrdi stražari, kad su to videli, proplakali su od uzrujanosti. Taki za tim ostavili su svi celicu izvan kraljice, koja se je od svećenika liepo oprostila.

Nekoliko danah za tim, 14 a Octobra 1793 bud Marija Antoinetta pred tako nazvani krvni sud dovedena, koj ju nije samo radi izdajstva i bunenja na gradjanski rat, već i najprostijeg moralnog zivljenja potvaral i obtuževal. Poviestna izraživanja su dokazala, kakova kriva obtužba je siromašnu mučenicu teretila. Kraljevskom častju je ona ove sramotne i krive obiede odbijala, ali sudci, koji su još prije sad imali odsudu gotovu, odsudili su ju na smrt. Mirno i bez prigovora je ona odsudu saslušala i uzela na znanje.

Dva dana kasnije, 16 a Octobra 1793 okolo dvanajste ure ob poldan je nesretna kraljica sela na kola, koja su ju med psovanjem surovoga naroda, na stratište dovezla. Plemenitom čvrstoćom, koja je dapače i surovim vikaćem imponirala, stupila je na podignuto stratište, a nekoliko minutah zatim pokazal je krvnik kričećoj rulji, koja je okolo stratišta kakti divjač plesala, odrublenu glavu kraljice Marije Antoinette, držeći ju u vis na gustih jakih vlasih.

Kada se je Marija Antoinetta u tamnici pripravljala na poslednji put, došel je k njoj svećenik, nieki Girard, koj je bil pristasa revolucionarnog pokreta. Kraljica ga je odklonila; a kad joj je pričel spočitavati, da kaj bu sviet na to rekel, kada sazna, da je ona na svojoj zadnjoj uri odklonila svećenika i njegovu utiehu viere, mu je odgovorila blagim posmieškom:

»Onda vi recite ljudem, koji će vas za to pitati, da se je milosrdnost božanska već za to pobrinula!«

Dugo se nije mogel smisel ovih riećih kraljičinih pred smrtju izrećenih tolačiti, dokle se nije u Englesku pobiegavši abbe Magnin poslie revolucije u domovinu povr-

mul i tajnu, zadnje svele mše Marije Antoinette u tamnici, odakil.

Em. Kollay.

SVAKOJAČKE NOVOSTI.

Gorlice. Majusa drugoga je leto minul, da naši vitezi pri Gorlice zvanj obćini vu Galiciji predri su ruskoga fronta. Ovd i ov dan se je započela ruskoga šerega katastrofa, ovd se počel ruski šereg retirirati vu kojem pobegu zgubili su rusi sve naj jakše festunge, zgubili Rusko-Polsku, zadobili smo Kurlanda, Litvaniju i vdri smo vu Volhyniju gde su naši šeregi postali i nastanili se na zimu, odkud veliki ruski šereg niti jeden koradž nje nemore nazat stisnuti, da oslobodi veliki falat ruske zemlje od neprijatelja.

Ruskoga šerega dobro su već napokali vu Karpati, ali njegva glavna katastrofa pri Gorlici se je počela. Vu celim svētnim boju, koj već dvajsti mesecov traja, ovd se je izbilja front predri, potlašnje bitke, kakva je naprimer pri Lublinu, Cholmu, Narev vodi, pri Bug vodi, pri Vilni ili pri Zlota-Lippi bile sve iz ove jedne bitke izhajaju.

Něga više takvoga ruskoga šerega, koj bi nas preladao mogel, nemamo više straha i nigdar nebude Magjarski orsag ruska provincija. Ruski šereg presiljeni je samo se braniti. Što bi se takvoga šerega bojal, koj se sam sebe mora braniti? Što se već denes boji Ruskoga orsaga? Sve to Gorlici moremo zahvaliti i Gorlica zlatnami slova mi bude vu historiju došla. Gorlica je nas obranila, da kozacki konji nēsu vdilen po celim orsagu trpćali, kak Bathu kana mongolske čorde.

Naši honvēdi i stari gardisti pokazali su rusom i celomu svētu, kaj je magjarsko viteztvo? Nē su samo predri pri Gorlici ruskoga fronta, nego tirali su pred sobom ruske čorde tijam do Breszt-Litovska i do Vilne. Istina, da vnogi i vnogi zgubil je ovd življenje za domovinu, ali za navēk znali budemo, kaj su naši honvēdi i gardisti napravili pri Gorlici. Ovd su tak spotri velike ruske čorde, koje se već nigdar nebudu tak ožile, da bi mi straha morali imati pred njimi.

Gorlica bude jedno sveto ime vu magjarskoj historiji, jerbo ovd i obranili naši hrabri vitezi našu domovinu, koju je nećimuren ruski šereg od Karpatov do Adrija morja štel popaliti i do fundamenta unistiiti.

Nigdar nesmemo pozabiti, kaj se je majusa drugoga 1915-ga leta pri Gorlici pripetilo.

Kapitulirali su englezi vu Kut el Amari. Tursko soldačko zapovedništvo javi aprila tridesetoga :

— Englezki šereg, koj je vu Kut el Amari više mesecov se branil, nazadnje itak se je moral predati na milost našemu vitežkomu šeregu. Ovaj dogodjaj, koj vu turskoj historiji jeden najbolji i najglasovitneši čin, ovak se je pripetilo :

Vu Kut el Amaru zaprtomu englezkomu šeregu zmenjal je strošek, od svoje domovine pak je zabadao čekal tak dugo na pomoć. Englezki ministerium dobro je to sve znal i jednu zapoved je za drugom poslao na Irak frontu stojećemu englezkomu šeregu, da naj se pri Felahu navali na naš front, naj ga predere i stēm pomoć naj da vu Kut el Amari zaprtomu Towshend englezkomu generalu. Pokehdob pak englezi

predvidi su, da fronta nemoreju predri, barrem stroška bi bili radi vu festung dal. Zrakoplivci počeli su vu vřech melo nositi vu festung, ali ove zrakoplove su turćini doli postřelali. Potlam su jednu ladju šteli nuter poslati, ali turćini su ju vlovili.

Aprila 26 ga englezki general ponudil nam je festunga atom kondicijom, da on i celi šereg slobodno vun odide. K tomu mi smo ne šteli prevoliti. Potlam su opet ponudili, da sve štuke i jeden milijun font šterlinga nam daju, ako je vu miru vun pustimo. Na glas smo jim dali, da na milost bez svake kondicije se moraju predati. Nazadnje Towshend general pręk je dal festunga i celoga englezkoga šerega.

Zarobili smo pet englezkih generalov, dvęstosedemdesetsedem englezki i dvęstojednajst indijanskih oficirov i tñnajst jezer tristo vojnikov. Kuliko štukov, municije i drugoga blaga smo dobili, to se još nezna, jerbo još je nē preraćunano.

Znamenito je to, da englezki general, kad je već niti za jeden dan nē imal stroška, s penezi se je štel kupiti, da slobodno odide. Veliki spot je to Engleziji, da je Kut el Amara propala i da su turćini celoga zarobili. To se je još nigdar nē s englezi pripetilo, da bi jeden veliki šereg oružje doli bil moral deti.

Sad je vu Mezopotamiji odprti put turćinom tijam do Perža morske supline.

Boj i ptice. Na taborskih ladjah spazili su, da jedno vrēme izvanredno vñogo pticah je sprevedja. Jedenput na jednoj ladji spazili su marineri, da ptice, koje su navadno popoldan na ladji se počivali, hitro su gori zletele i počneju naokolo lętati, dalko od ladje ober jednoga črnoga punkta. Odmah su zeli napře dalkogled i spazili su, da to je jedna podvodom plivajuća ladja, od koje samo jeden rud se vidi iz morja vun. Ravno dosta rano su spazili, da su iz nevarnoga mesta vuiti mogli. Pismoznanci tak veliju, da ptice, koje na morju malo gda moreju do hrane doiti, mislile su, da jedna velika crkjena riba plava po morju, na kojoj se jeden čas gostiti budu mogle.

Tolikajše i to su spazili vu ovim bojnem vremenu, da papagaji napře ćutiju, ako se zrakoplov preblizava Ćlovek na nikakov dalkogled još nikaj nemore spaziti vu zraku, papagaji već onda ćutiju zrakoplova i s velikim krićom naznanje daju Ćloveku.

Franzuzi pak su i to spazili, da ptice vu velikom ćoportu odonud letiju, gde se štuk sproži. Poleg toga ptice su već višeput pokazale, gde ima neprijatelj skrite štuke.

Buna vu Dublinu. Vu englezkim varašu, Dublinu, velika buna je nastala poleg toga, da su i oženjene šteli assentirati. Englezki socijalisti su proti boju i svrho toga su se sbunili. Na glavni pošti više jezero drotovu su odrezali, da je nē bilo moći nikam telegrafirati, ili pak telefonirati. V tork vjtro su stopram došli soldati, koji su iz više mestah počeli stręlati na buntare, koji tulikajše dobro oružje imaju skojem se proti soldaćiji braniju. Soldati vu jednom mestu splazili su na školski krov i odonud su s mašin-puškom stręlati na buntare, koji su jurišom šteli skolu zadobiti. Na jednu fabriku, gde su buntari skriti bili, tak dugo su s mašin-puškami stręlati, doklam su celu fabriku unistiiti i vekuš stran buntarov polovili. Na druge palaće pak su štuki stręlati. Samo na jednu kavanu, vu kojoj su buntari bili, prvo minuto ćeterdeset grana-

tovu su stręlati iz dvejih štukov. Sad su i po drugih vulicah već nastavili mašin-puške i štuke i buntare sveposud su preobladali. Vu nekoje palaće tak su se zadelali buntari, da nē su je mogli s granati vun strirati. Vu takve palaće su soldati smerdeće bombe hitali, skojemi su nazadnje itak vun pretirali buntare.

Takve bune se po celi Engleziji rezširjavaju i Englezija stēm ravno dosta posla ima.

KAJ JE NOVOGA ?

Od starih regrutov i obšitarov.

Prosim poslušnite moje govorenje. Vu dvajsetem věku, kak teče življenje, Jezero devetsto šestnajsto se piše, Ah Bože nas ćuvaj takovih lęt više.

Kralji i cesari skoram svi se svade, V tabor pozavaju stare i premade, Neje ve kak negda v dvajsti prvem leti, A v tridesiti drugom obšita imeti.

Dvajsti osmog dneva februar meseca Plakale se jesu majćice i deca. Svoga sędog otca v tabor sprevedjaju, Jako velku žalost vu srcu imaju.

Za vñogim i vnuki do ćuga bežiju, Jako s velkom plaćom širom se rezidju. Vi piceki mali, prosim, dimo idte, Stari japa braniti domovinu ide.

Dedi i prededi više su terpeli, Dok su meni i vam doma priskrbeli. Naša je ve dužnost barem ga braniti, Ako tudji kmeti ne želimo biti.

Ak nas Bog poživi, vitez svęti Gjura, Naša soldaćija jakša biti mora. I za par mesecov boja zadobimo, S veseljem se onda povnemo dimu.

I na dalje v miru vu slogi živeti, V radosti, veselju v zimi i po leti, Koji pak tam dušu svoju izпустiju, Molimo mi Boga đevicu Mariju.

Naj je k sebi zeme gori v raj nebeski, Ar za domovinu jesu smrt podnesli. To plaću od Boga mi za nje prosimo, I za njivu decu većkrat se zmislimo.

Koj je kaj mogući sirotam pomoći, Bog mu bu navrnl, već se osvedoći. Naj se svaki zmisli, kak bi pri njem bilo, Ako bi japeka pri hiži nej bilo.

Sad na zadnje rećem : Bog poživi kralja, Ferenca Jožefa za Bogom nam otca. Niti jeden se kralj toga nedoživel, V tak velki starosti kaj tabora imel.

Budimo mu verni do hladnoga groba, Još za dugi život pomolimo Boga. Sad pak ja zapiram svoje govorenje, Vu taboru Bože ćuvaj nam življenje !

Vu Pilzenu. **Glavak István** obšitar iz Alsó-Domborua.

— **Vumrl je na bojnem polju.** Laczó József navučitelj, koj je preparandiju vu Csáktornyi zvršil 1914-ga leta, je na ruskom bojnem polju vumrl. Ruska kuglja ga je pogodila.

— **Taborska męša vu Priloku.** Marcuša 12-ga vu Preloku na pijacu poljeg cirkve je gosp. Gasparics Gjura vojnicki svećenik taborsku mešu služil i vu magjarskim i nemskim jeziku proćetvo držal nazoćnomu vojnićtvu i puku. — Aprila 24 ga, tojest na vuzmeni pondeljek pak je gosp. Kornfeind Jenő bišupski tajnik služil vu Preloku taborsku mešu.

— **Umiranje.** Na vuzmeni pondeljek 24 aprila zaspal je u gospodinu Kutnyák

Simon posljednik u Végfalva fara Stridóvár, u 52 godini dobe svoje.

Naš list »Muraköz« donosil je kad-kad članke od njegovoga pera pod imenom »Ves-čički kmet«. Imal je dugotrajnoga mučnog betega želudacni rak. Pokojnik bil je vjeran sin Domovine, viestan katolik, uzoran gospodar. Osobito u vinogradarstvu bil je očividno talentiran. A kako je bil uredan u svojem gospodarstvu teljesno, tako je bila uredjena i njegova duševnost, ufamo se da je bila i Bogumila.

Lahka mu zemljica i pokoj vječni!

— **Zahvalnost.** Za obilata dokazanja iskrenog sučustvovanja povodom bolesti smrti i pokopa moga nezaboravnog supruga, do- tično brata, Šmuna Kutnyak posljednika na Végfalva. Izrekamo tim putem svoju najis- kreneša zahvalu! Osobito veče. g. Štefan Možar domaćem župniku, koji su ga takaj u njegovoj bolesti višeput pohodili i nas u toj potresnoj nesreći batrivali, a ob odprtom grobu držali mu tako ganutljiv govor. Na- dalje v. č. g. Jurak Zvonimiru, koji su spro- vod vodili, i svoj dugi put nastavili u tako ružno vreme ponajviše za ljubav pokojnika; v. č. g. domaćem kapelanu. Cenjenom Ce- hovskom društvu, bratom i sestram trećega reda sv. Ferencza i ostalim župljanom Stri- dóvárskim i susjednim Ljutomerskim, koji iz bliza i daljka negledeć na dažđj i blato, u tak obilatoma broju sabrali se, sprovodit ga na vječni počinak.

Svim skupa Višnji Bog plati, i Marija božja Mati! Žalujuća supruga, brati i sestre.

— **Odklikovanje.** Szemere (Spitzer) Nándora vojničkog živinara je Njegovo Ve- ličanstvo s zlatnim krstom odlikoval za nje- govo izvrstno ponašanje na bojnomo polju. Szemere je Spitzer Jožefa perlačkoga sta- novnika sin.

— **Vumrli su.** Petrik Gyula poznati lendavski fiškal je 20-ga aprila vumrl vu Alsólendvi. — Tislér József činovnik lete- njeiske šparkasse je 20-ga aprila vu Letenji vumrl. — Pokojni bil je zet gosp. Korber Jánosa, alsó-domboruskog poštamestra.

— **Lěpi i hvaljevredni čin.** Marcsec Gjura iz Gyümölcsfalva je vu cancellariju viziszentgyörgyszke občine došel vu prošlu nedelju i 500 korun dal prek gosp. notari- ušu, koje mu je sin njegov István iz Ame- rike poslal za orsačke taborske stroške. Sin piše otcu, pokedob nemre dimo dojti iz Amerike, gde vre 4 lět dugo stanuje, da bi na bojnomo polju i on harcuval za domovi- nu, barem bude svojimi penezi na hasen mogel hiti domovini.

— **Za podporu »Čerlenoga Križa.«** koje družtvo i vu Čakovcu ima izborništvo, je gosp. Rodi István plebanuš 25 korun, a gosp. Rozman Róbert gvardian 100 korun daruval. Kak nam poznato, ovo družtvo pod- pomaže one, koji su oranjeni bili na boj- nom polju. I to su dobri čini.

— **Bulgarski ablegati vu Budin- pešti.** Majuša 1 ga je više bulgarskih ab- legatov došlo vu Budapeštu, da pohodiju njihove vërne saveznike, magjare. Čeli glav- ni varaš je okinčen zastavami. Na čast bul- garskih gostov je grof Tisza István minis- terprezident obeda, a Bárczy István glavni polgármester glavnoga varaša večerju dal, na kojimi su se lépe napitnice rekle na bulgarskoga i magjarskoga naroda i na sa- vezništvo. Bulgarski ablegati hoćeju Beča i Berlina takaj pogledati.

— **Stare rane na licu i na vratu sta- nu nas od vremena do vremena opet boljeti.** Te se boli dadu lako odstraniti sa Fellerovim vanredno ugodnim boli ublažujućim »Elza fluidom«. Ovo liječnički preporučeno sredstvo za kuću morali bismo uvijek u kući imati, da ga kod potrebe imademo pri ruci. Daleko preko 100.000 zahvalnica takodjer iz viših krugova potvrđuju dobro djelova- nje ovog sredstva. 12 boca šalje tranko sa- mo za 6 kruna ljekarnik E. V. Feller, Stu- bica centrala br. 124. (Hrvatska). Mora se uvijek u kući nalaziti. I Fellerove blage tje- rajuće rabarbara »Elza pilule« su dobre.

— **Ruski zarobljeniki vu Zalavár- megiji.** Naša varmegija je 30 jezer voj- ničkih zarobljenikov prosila za čelu varmeg- iju, da bi se poljodelski i drugi svakojački posli izvršiti mogli. Ali vojničko zapoved- ništvo je samo 2000 novih zarobljenikov dalo varmegiji onim 4400 zarobljenikom, koji su do vezda delali vu našoj varmegiji.

— **Kuliko zrnja i drugog živeža su našli v sranjbi vu našoj varmegiji?** Našli su: 11.300 metercentov pšenice, 5000 centov hrzi, 300 centov ječmena, 600 cen- tov zobi, 4770 centov kuruze, 340 centov pšeničnog melja, 350 centov hrzenog melja, 542 centov graha, kaj vezda v Budimpeštu voziju, gde se za vojsku skuplja zrnje i ži- vez. Nasuprot tomu je vlada za potrebuo Zalavarmegije do vezda 60 vagonov melje poslala.

— **Vtopilo se je 700 englezkih vojnikov.** Aprila 22-ga su se dvě englezke morske ladje tresnule pri Suson zvanom otoku, zbog česa je jedna ladja vtonula i izmed na njoj stanujućih vojnikov se je 700 vu morju vtopilo.

— **Deset englezkih taborskih lad- jah na dna morja.** Minući četrek opet su nemci jednu Russel zvano taborsku lad- ju potopili, koju je sam admiral vodil. Od početka boja englezi su peldesetosem takvih ladjih imali, izmed ovih deset su jim nemci na dna morja poslali. S jednom recjom, eng- lezka flotta već je toliko ladjih zgubila, da vu odlučni boj se ne ufa pustiti.

Nemci tridesetpet velikih taborskih lad- jih su imali i do vezda samo jedno su zgubili.

Russel zvano ladju stēm bolje je eng- lezom žal, jerbo to je već tretja admiralska ladja, koju su vu ovim boju zgubili.

Englezi s vun taborskih ladjih nezmer- no trgovačkih, su zgubili i poleg toga svo- jim saveznikom najmre pak talijanom sko- rom nikaj nemoreju voziti. Talijani vu ve- liki sili su, nēmajju stroška, nēmajju lapora, bez lapora pak nemoreju fabrike delati, s med kojih su već ravno sbog toga, da nē- majju lapora, više morali zaprēti i težake odпустiti, koji se po vekših varašov podjed noma buniju.

— **Osemnajst lětni regruti.** Svi oni, koji su se 1898 ga leta rodili i na zadnoj stelingi sposebni ostali za soldata, 1916 ga leta majuša 29-ga moraju se tam prejaviti, kam jim čerlena cedula kaže.

— **Rukovanje.** Svi oni, koji sposobni ostaneju s med onih koji su se 1866—1897- ga leta rodili i sad budu naviziti, samo po žetvi budo nuter pozvani i nebudo na front išli, neg odsutranjeje posle budo zvršavali. Moguće bude, da 43—50 lětni nekoji i na front budo išli.

Pěsma na bojnomo polju.

*Dobri Bože! kaj si ti vučinil?
Da si nas dvojicu ti rastavil.
Zakaj mi kratiš lice gledati,
Za čim moram se ja tugovati.*

*Na krilu tvojem je sladak raj moj,
Tam najdem sebi ja mir i pokoj.
Za tobom ginem, težim den i noć,
Je li bu skorom ovom letu proć?*

*Ah! da bi mogel ftica postati
I prěk gorah k tebi doleteti,
Na srcu tvojem vraćivo iskati,
Tebe ljuba moja zagrliti.*

*Nepriatelški granati su zli,
Radi bi nas širom rezstaviti,
Al pređi bu i svēta nastalo,
Kak da bi te ostavil nevěрно.*

*Ako pak mene kugla vumori,
I već se nebum mogel boriti,
Onda se zmisli ti dneva toga,
Da je prestalo života moga.*

*Kad me pokrije zemlica črna,
Zkaži mi, da si verna ljubezna,
Da sem ja postal bojne smrti rob
Mrtev jesem, zmisli se na moj grob.*

Na bojnomo polju. **Ficž Ernő, honvéd.**

Najnověše.

Iz Budimpešte nam brzojaviju sledeće:

— **Irlandski pobunjeniki su se 2- ga majuša predali englezom vu glavnim svojem varašu Dublinu.** Englezi su izmed njih 489 vu Englezku odegnali i zaprli. I jedna grofica je med njimi, koja je penezza dala za bunu i sama takaj vojuvala proti englezkoj vladi. Tak se čuje, da bude vlada morala ipak svoje mesto ostaviti zbog ir- landske bune.

Urednikova pošta.

Iz nova smo vno go pšeme dobili od naših čitateljah iz doma, pak iz tabora. Prećitali smo izmed njih do vezda sledeće:

- 1.) **Pšem taborska.** (Iz bojnog polja. J. Š.) Popravili smo ju. Izlazila bude. Platiti nikaj ne je treba niti za popěvke, niti pak za pripovēsti, ili druge članke. Zabada va budu se popravile i stampale.
 - 2.) **Pšema taborska.** (Ligetvár. C. E.) Dobra je. S malimi popravkami izlazila bude.
 - 3.) **Pšema iz bojnog polja.** (Wladimir-Wolinski. F. E.) Dobra je i lěpa. Izlazila bude.
 - 4.) **Ide muska z Karpatov.** (Wladimir-Wolinski. F. E.) Izlazila bude.
 - 5.) **Poslušajte bratja.** (Varaždinske-Toplice. T. I.) Dobro je sičena. Bude se stampati dala.
 - 6.) **Pšem batrivosti.** (Komárom, špital. Zs. P.) Izlazila bude s nekojimi popravkami.
 - 7.) **Pšema od jednoga vojnika.** (Muraréhtát. H. F.) Treba bude ju popraviti, onda bude dobra za novine.
 - 8.) **Kak su se srbi spravljali vu boj?** (Na bojnomo polju. F. E.) Budemu ju vu novine deli.
- Od drugih, nam poslanih pšemah drugda damo glas. Prosimo za potrpljenje, dok moremo i druge prećitati.

S pozdravom! (M. J.)

GABONA ÁRAK/CIENA ŽITKA

MÉTERMÁZSA	I METERCENT	K
Buza	Pšenica	32.—
Rozs	Hrz	24.—
Arpa	Ječmen	24.—
Zab	Zob	24.—
Kukorica uj	Kuruza suha	28.—
Fehér bab uj	Grah beli	40.—
Sárga bab	Grah žuti	40.—
Vegyes bab	Grah zmešen	40.—
Kendermag.	Konopljeno seme	50.—
Lenmag.	Len	50.—
Tökmag.	Košćice	100.—
Bükköny	Grahorka	30.—

Első magyar általános biztosító társaság, Budapest.

I. Tűz-, szállítmány-, jég- és betörés-biztosítási üzlet.

Ötvennyolcadik évi zárszáma 1915. január 1-től december 31-ig.

BEVÉTELEK.

KIADÁSOK.	korona		fill.		korona	fill.	korona	fill.		
	korona	fill.	korona	fill.					korona	fill.
I. Tűzbiztosítás.										
Kifizetett károk és költségek, levonva viszontbiztosítási károk és költségek	3.881.927	98					10.882.519	61		
Függőben maradt károk tartaléka	1.481.549	61					1.296.059	57		
Szerzési és igazg. költségek a viszontbizt. rész utáni bevétel levonásával	728.250	09								
Járadalmi adó és bélyegilletékek	424.026	11								
Postabérek	151.928	19								
Adományok hadiközpontjára	104.780	—								
A társaságot illető szerzői igazgatási költségek	1.807.889	—								
Behajthatlan követelések leírása	84.591	48								
A háború folytán el nem számolt külföldi ügylet díjtartaléka	1.549.583	90								
A következő évek késpénz-díjtartaléka a viszontbiztosított rész levonása után	10.688.862	97	23.798.306	27			28.878.574	41		
II. Szállítmánybiztosítás.										
Kifizetett károk és költségek, levonva viszontbiztosítási károk és költségek	8.824	85					100.000	—		
Függőben maradt károk tartaléka	90.715	81					22.245	86		
Szerzési és igazg. költségek a viszontbizt. rész utáni bevétel levon.	2.795	28					75.340	—		
A következő évek késpénz-díjtartaléka a viszontbiztosított rész levonása után és minden megterhelés nélkül	100.000	—	301.885	92				197.585	66	
III. Jégbiztosítás.										
Kifizetett károk és költségek, levonva viszontbiztosítási károk és költségek	1.150.375	50					489.149	63		
Függőben maradt károk tartaléka	33.430	96					1.897.297	21		
Szerzési és igazg. költségek a viszontbizt. rész utáni bevétel levon.	305.709	75					45.518	22		
Bélyegilletékek	66.216	44								
Behajthatlan követelések leírása	1.351	52								
A folyó évben lejárt több éves jégbiztosítások esedékes tart.	244.105	26	2.322.598	66				2.481.785	08	
A következő évek késpénz-díjtartaléka	521.299	28								
IV. Betörésbiztosítás.										
Kifizetett károk és költségek, levonva viszontbiztosítási károk és költségek	32.444	75								
Függőben maradt károk tartaléka	37.588	87								
Szerzési és igazg. költségek a viszontbizt. rész utáni bevétel levon.	119.125	27								
A következő évek késpénz-díjtartaléka	500.000	—	688.828	69				792.439	91	
1915. évi nyereség			5.045.498	09					2.253.851	59
			29.052.966	83					29.052.966	83

VAGYON.	korona		fill.		korona	fill.	korona	fill.
	korona	fill.	korona	fill.				
Központi pénzkészlet			602.740	47			8.000.000	—
Bélyegpapírok és kamatozólag elhelyezett tőkék:							8.000.000	—
külön kimutatás szerint			47.104.025	06			1.613.882	69
Tisztviselők és szolgák nyugdíjalapjának értékei:			3.748.550	—			2.000.000	—
Ormosy Vilmos-alap értékei:			96.145	33			11.780.162	20
Ormosy Ormody Amélie alapítványa értékei:			42.882	90			1.549.583	90
Első magyar általános biztosító társaság „Tűzoltók segélyalapa” értékei, továbbá a m. kir. állampénztárban			66.508	18			1.642.949	06
Átmeneti kamatok			178.147	46				
Lezártult váltók			1.027.700	—			297.800	—
Társasági házak			5.088.714	83			3.750.214	08
Külföldi adók: a) Pénzkészlet és maradványok a képviselőségeknél b) Államháztartás idegen biztosító intézeteknél			3.843.027	20			1.018.179	68
			1.725.219	38			1.780.903	88
			63.718.461	98			5.045.498	09
							63.518.595	86

II. Életbiztosítási üzlet.

Ötvenharmadik évi zárszáma 1915. január 1-től december 31-ig.

BEVÉTELEK.

KIADÁSOK.	korona		fill.		korona	fill.	korona	fill.
	korona	fill.	korona	fill.				
Visszatérítendő költségek			2.829.428	59			180.819.022	76
Halálesetek után kifizetett kárososság			6.255.738	57				
Lejárt kifizetési tőkékért			6.992.282	28				
Kiházasítási biztosításoknál felmerült követel. díjviszterítés			73.592	86				
Függőben levő károk és díjviszterítéses tartaléka	2.595.071	78	3.062.448	13			1.081.561	18
Függőben levő kifizetési tőkék tartaléka	1.257.576	85	547.974	74			24.504.180	42
Ényradékokért			485.287	04			198.114	51
Bélyegpapírok			1.191.247	74			389.043	12
Irodai bér, postadíjak, nyomtatványok, uti- és egyéb költs.			389.595	45			26.176.899	28
Tisztviselők			83.227	91				
Ormosy díjakért			5.778	78				
Szerzési és díjbehajlatási költségek			954.247	66				
Behajthatlan tartozások leírása			70.434	25				
Kiszorult biztosítási károk tartaléka			4.900	—				
Díjtartalék az év végén			1.904.225	03			1.518.551	46
1915. évi nyereség			1.904.225	03			776.796	74
			215.242.094	59			2.295.34	20
							215.242.094	56

VAGYON.	korona		fill.		korona	fill.	korona	fill.
	korona	fill.	korona	fill.				
Értékpapírok és kamatozólag elhelyezett tőkék külön kimutatás szerint			182.109	55			190.847.555	08
Tulajdonosi csoportok értékpapírjai:			71.527	40			1.829.758	99
Átmeneti kamatok			1.480.623	91			862.081	93
Jóváhagyott kölcsönök			389.300	—			2.589.071	78
Kötvénykölcsönök			25.001.882	—			1.867.376	85
A központ tartozása folyózáramán			1.780.308	63			71.080	88
Vesz- és függőkötelek és mások tartozásai			8.039.827	02			20.799	95
			199.688.819	58			4.000	—
							182.219	98
							1.904.435	49
							199.688.319	53

Budapest, 1915. december hó 31-én. Frank Henrik, a központi könyvezés főnöke.

Az igazgatók:

Balaban Adolf, Berzevicsy Albert, Gergely Tódor, Hajós József, báró Harkányi Frigyes, Ormosy Vilmos gróf Zichy János. A fenti zárszámlákat és mérlegeket megvizsgálva, azokat a törvényben s az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készültnek és azok egyes tételeit a fő- és segédkönyvekkel teljesen megegyezőnek találtuk.

Budapest, 1916. március hó 23-án.

A felügyelő bizottság:

Durchard-Bélaiváry Konrád, Libits Adolf, Németh Titusz, báró Radvánszky Géza, báró Uechtritz Zsigmond.

Ügynökségi képviselő DÉNES BÉLÁNÁL Csáktornya.

Nyomatott Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvnyomdájában Csáktornyan.